

Hodnotenie kvality vedeckého výskumu

Martin Plesch, Vladimír Bužek

Prečo robiť výskum?

- Hľadanie pravdy
- Úspech a sláva
- Krása a dokonalosť
- Intelektuálne dobrodružstvo a zvedavosť
- Učiť sa
- Učiť
- ...

Ako zistiť, či to robíme dobre?

- Diskusie s kolegami
- Prednášky a postery na konferenciách
- Publikácie/citácie
- Patenty
- Aplikácie
- Uznanie komunitou
- Uznanie verejnosťou
- Money, money, money...

Prečo hodnotiť kvalitu

- Súťaž o zdroje – nedá sa financovať každá vedecká aktivita
- Rozhodovanie vyžaduje kritériá a/alebo priority
- Označiť niekoho za lepšieho nevyhnutne vedie k označeniu iného za horšieho (vedec, skupina, oblasť, priorita)

Veda, výskum a vývoj

- Čím bližšie sme k aplikácii, tým ľahšie sa hodnotí výstup
- Čím je práca abstraktnejšia, tým je kvalita ťažšie hodnotiteľná a vyžaduje dlhšie obdobie pre porovnávanie
- Základný výskum predstavuje high risk – high gain stratégiu na dlhé časové obdobie

Publikácie

- Reflektuje priamu produktivitu vedca
- Recenzované a nerecenzované
- CC a non-CC
- K téme a mimo témy

- Nehovorí o kvalite
- Nehovorí o obsahu
- Kumuluje sa s vekom

- Úpravy: publikácie za posledných 5 rokov, publikácie k téme, publikácie na autora atď.

Citácie

- Reflektujú ohlas výsledkov v komunite
- CC a non-CC
- Samocitácie
- Viacnásobné citácie
- Nestabilný systém pre články s veľkým počtom citácií
- Riziko dohody v úzkej komunite

Impact factor časopisu

- Priemerný počet citácií na článok
- Hovorí o kvalite časopisu, v ktorom bol publikovaný článok (?)
- Umožňuje rýchlejšie posúdiť vedecký výstup (vyjadruje očakávaný počet citácií na publikáciu)
- Dá sa mierne manipulovať zo strany editorov
- Neúmerne zvýhodňuje časopisy s prehľadovými článkami

Konferencie

- Zmysel má len sledovanie pozvaných prednášok
- Vypovedá o postavení v komunite
- Pozvanie sa dá (bez problémov) kúpiť
- Neexistuje rating konferencií
- Závisí od schopností vedca dobre prednášať (súčasť vedeckých schopností?)

Rôzne scientometrické kritéria I

- V princípe sa dá analyzovať kompletný scientometrický profil vedca
  - + *všetky publikácie (prezentácie, etc.)*
  - + *všetky citácie na tieto publikácie*
  - + *impakt faktory časopisov s týmito publikáciami*
  - *takýto popis je ťažkopádny a neprehľadný*
- Celkový počet publikácií daného vedca
  - + *vystihuje produktivitu*
  - *nereflektuje impakt výsledkov*
- Celkový počet citácií
  - + *kumulatívne reflektuje impakt*
  - *nezohľadňuje produktivitu vedca (skreslenie reviews)*

Rôzne scientometrické kritéria II

- Relatívny počet citácií
  - + *umožňuje porovnať autorov rôzneho veku*
  - *preferuje malú produktivitu*
- Počet významných článkov – publikácie citované viac ako y krát
  - + *dobrá prehľad impaktu výsledkov*
  - *y je náhodne určené číslo*
  - *starší autori sú preferovaní (publikácie sú dlho na trhu)*
- Počet citácií q najvýznamnejších prác
  - + *vystihuje impakt*
  - *q je náhodne určené číslo*

Relevantné parametre

N_p Celkový počet publikácií

N_c^j Počet citácií na j -tu publikáciu

I Impakt faktor časopisu

Počet spoluautorov ...

Hľadáme jedno číslo

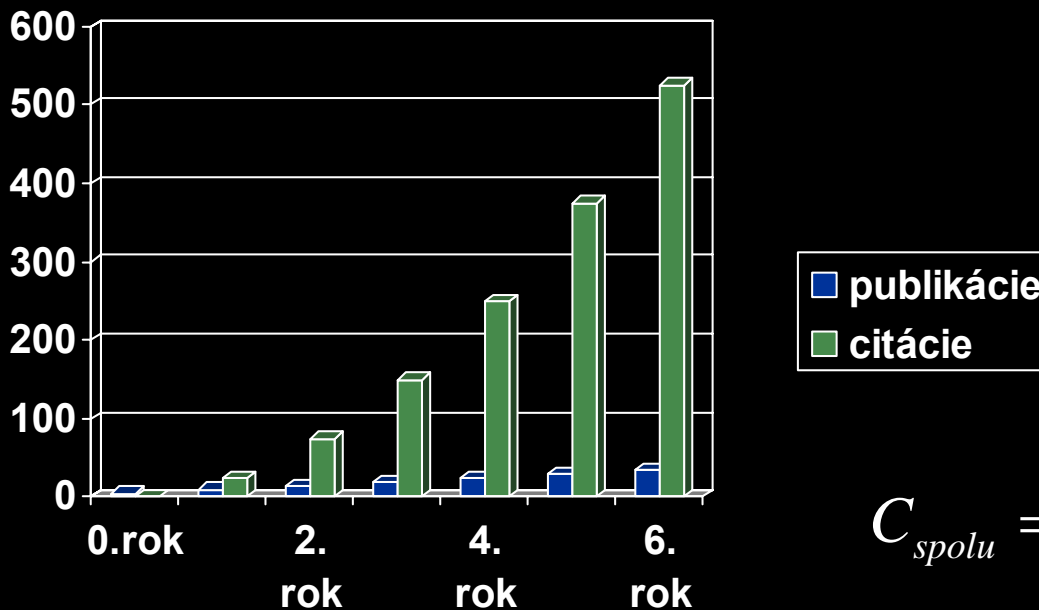
Hirschov index

Hirschov index je definovaný ako počet h publikácií daného autora, ktoré sú citované prinajmenšom h krát, pričom všetky ostatné publikácie autora sú citované menej ako h krát.

Autori s rovnakým *h-indexom* majú rovnakú-porovnateľnú vedeckú výkonnosť hoci počet ich publikácií a citácií sa môže výrazne odlišovať.

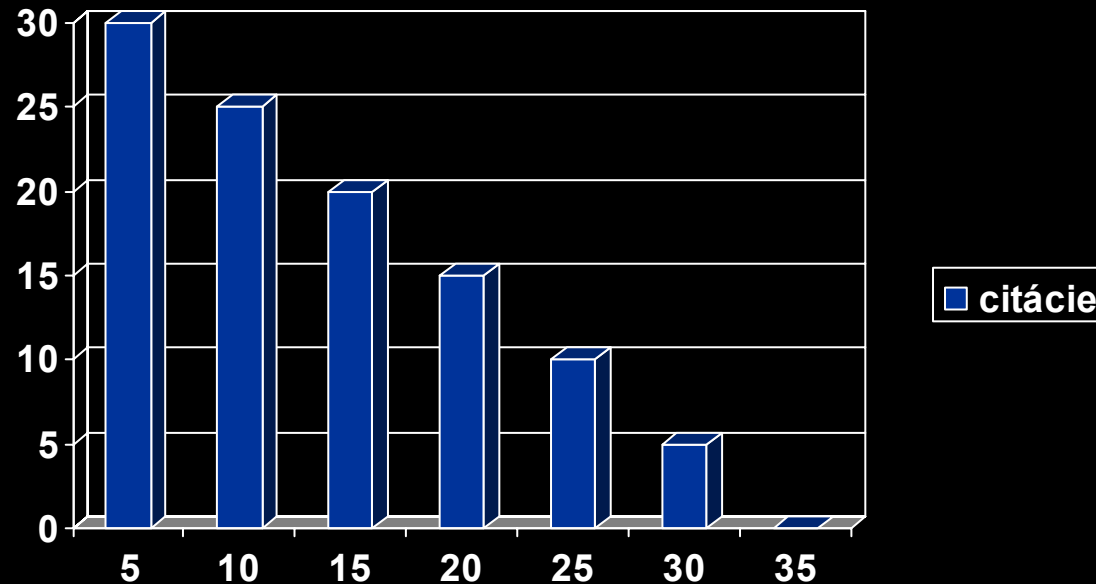
Jednoduchý (lineárny) model I.

- p publikácií každý rok ($p=5$)
- Každá publikácia má počínajúc prvým rokom po jej publikovaní c citácií ročne ($c=5$)
- Otázka: Aký je celkový počet citácií po $(n+1)$ rokoch? ($n=6$)

$$C_{spolu} = \sum_{j=1}^n p \cdot c \cdot j = \frac{n(n+1)}{2} p \cdot c$$

Jednoduchý lineárny model II.

h=15 (po 7 rokoch)

Vlastnosti *h-indexu*

- *Hirschov index* je lineárnou funkciou počtu rokov n ; parameter výkonnosti m

$$h = m \cdot n$$

- Celkový počet citácií je kvadratickou funkciou *h-indexu* fenomenologická konštanta $a \sim 4$

$$N_{c-total} = a h^2$$

H-index: 20 rokoch vo výskume

m~1 úspešný vedec

m~2 dá sa nájsť na špičkových univerzitách

m~3 výnimočná vedecká osobnosť

h~10-12   associate professor;   N~ 500

h~18   full professor;   N~1300

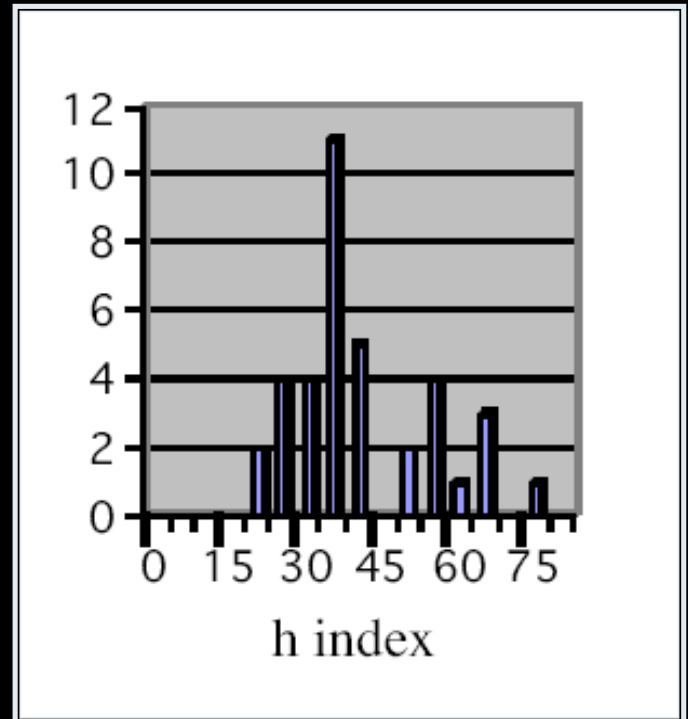
h~15-20   fellow of the APS;   N~1600

h~45   fellow of the NAS;   N~8100

Tieto hodnoty korešpondujú m~1

H-index a Nobelove ceny

- Fyzici za ostatných 20 rokov
- Publikácie od roku 1955
- $22 < h < 79$
- $\langle h \rangle = 35$
- $0.47 < m < 2.19$
- $\langle m \rangle = 0.47$

Nobelova cena nie je výsledkom jednej originálnej myšlienky, či šťastia, ale dlhého celoživotného snaženia (malé m)

Hirschov index tímu

Hirschov index je definovaný ako počet h publikácií všetkých členov tímu, ktoré sú citované prinajmenšom h krát, pričom všetky ostatné publikácie členov tímu sú citované menej ako h krát.

Tímy s rovnakým *h-indexom* majú rovnakú-porovnateľnú vedeckú výkonnosť hoci počet ich publikácií a citácií sa môže výrazne odlišovať.

H-index tímu

- *Hirschov index* skupiny výskumníkov, individuálne hodnoty h-indexu sú menšie ako kolektívna hodnota

$$\{h_j; j = 1 \dots N; h_j \leq h^m\}$$

$$h^m \leq h_{\text{group}} \leq h_{\text{sum}} = \sum_j h_j$$

- *Príklad:* v skupine je 10 výskumníkov. Každý má $h=30$, ale súčasne každý má 10 prác so 100 citáciami. Spolu majú 100 prác so 100 citáciami, teda kolektívne $h=100$.

H-index školiteľa

***Hirschov index* školiteľa je definovaný ako počet h publikácií všetkých študentov školiteľa, ktoré sú citované prinajmenšom h krát, pričom všetky ostatné publikácie členov tímu sú citované menej ako h krát.**

- *Hirschov index* školiteľa môže byť väčší ako jeho individuálny h-index.
- *Príklad:* školiteľ má 10 študentov. Každý má $h=30$, ale súčasne každý má 10 prác so 100 citáciami. Spolu majú 100 prác so 100 citáciami, teda h-index školiteľa je $h=100$.

Ponaučenia

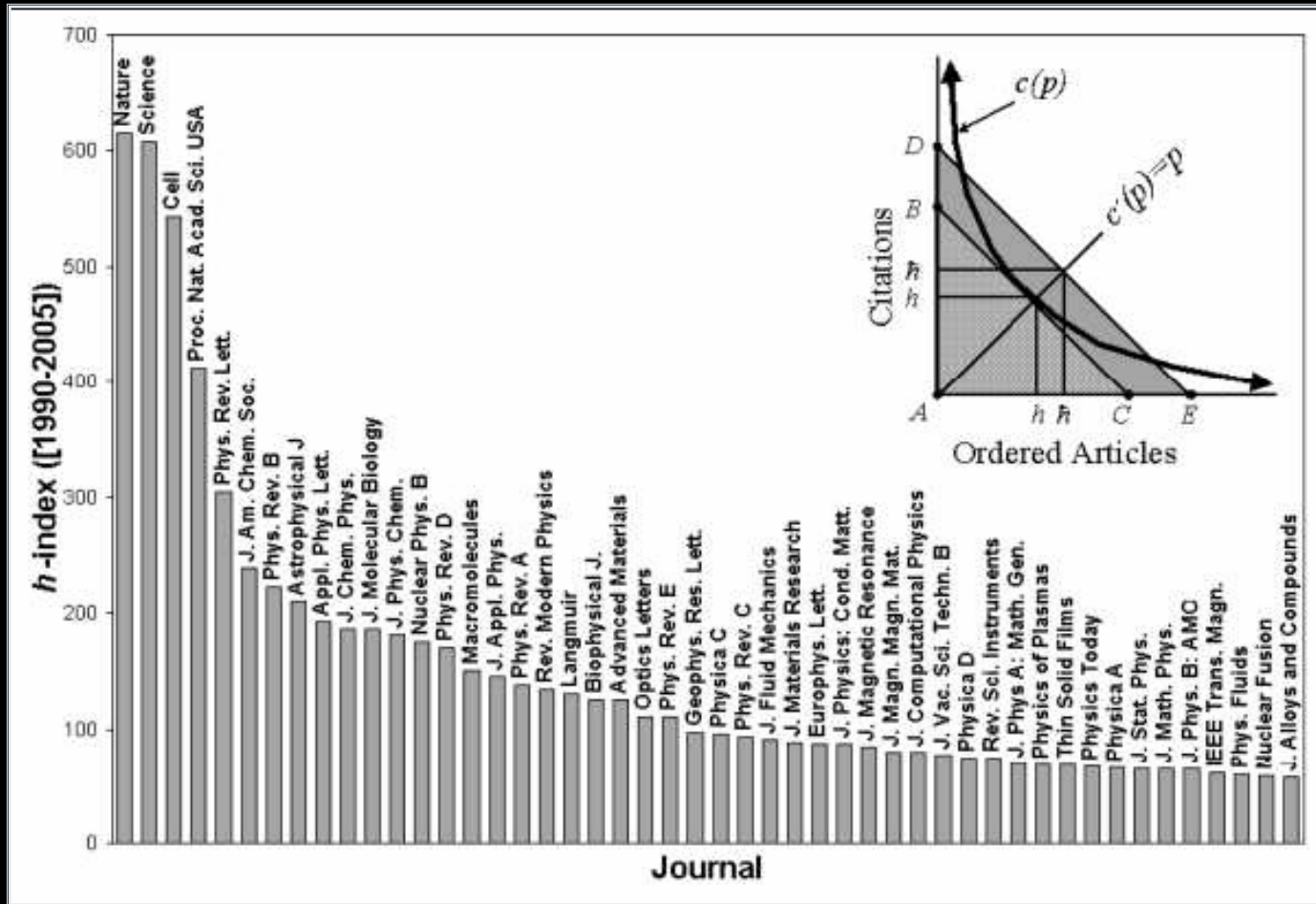
- Ak je h-index tímu rovný h-indexu jedného z riešiteľov (vedúceho tímu) potom
  - v tíme sa všetci okrem jedného ulievajú
  - vedúci tímu má okolo seba skupinu mladých ľudí
  - všetci robia na vedúceho tímu
- Kolektívny h-index by sa mal zohľadňovať pri posudzovaní výkonnosti skupín, napr. pri rozhodovaní o financovaní. Malo by sa posudzovať h v porovnaní s inými skupinami pracujúcimi v danom odbore. Resp. s h-indexom výskumnej tematiky.
- PhD študenti a postdokovia by mali hľadať tímy s vysokým h-indexom.

Hirschov index časopisu [8]

Hirschov index časopisu je definovaný ako počet h článkov v časopise publikovaných od jeho vzniku (resp. za definované obdobie), ktoré sú citované prinajmenšom h krát, pričom všetky ostatné články sú citované menej ako h krát.

Časopisy s rovnakým *h-indexom* majú rovnaký-porovnateľný impakt hoci počet článkov v nich publikovaných ako i celkový počet citácií na tieto články sa môže výrazne odlišovať.

H-index časopisov

Hirschov index výskumnej témy

Hirschov index výskumnej témy je definovaný ako počet h článkov publikovaných na danú tému (na celom svete), ktoré sú citované prinajmenšom h krát, pričom všetky ostatné články na danú tému sú citované menej ako h krát.

H-index výskumných tém

	h	m
optical lattices	43	0.90
magnetoresistance	172	2.39
q-critical phenomena	42	2.63
spin glasses	108	3.38
heavy fermions	97	3.73
superstrings	99	3.96
quantum computation	73	5.21
M-theory	79	6.58
quantum dots	149	7.89
nanowires	105	8.75
carbon nanotubes	167	12.85

Ponaučenia

- Ako si mladí môžu voliť tému výskumu

$h < 100$	$m > 3$ hot topic – perspektíva pre mladých
$h > 100$	$m > 3$ dobre zavedená téma, silná konkurencia
$h > 100$	$m < 2$ etablovaná „stará“ téma, silná konkurencia

- Veľké h korešponduje veľkej komunite
- Je zaujímavé vedieť koľko ma daný vedec prác s viac ako h citáciami jeho výskumnej témy, t.j. ako sa podieľa na formovaní výskumnej oblasti v globálnom kontexte. Toto je parameter, ktorý by sa mal zohľadňovať pri posudzovaní grantov.

Bez ružových okuliarov

H-index a SKVH kritéria

	Počet
Publikácie CC	30+10
Citácie	60+20
H-index	$h \sim 5$
m (20 rokov)	$m \sim 0.25$

Ponaučenia

- Publikácie sú dôležité, pretože ich prostredníctvom informujeme o nami dosiahnutých výsledkoch
- Citácie sú ako spätná väzba – vyjadrujú relevantnosť našich výsledkov v kontexte všeobecného úsilia o získanie nových poznatkov.
- Jedným z kvantifikátorov kvality, inovatívnosti a impaktu vedeckej práce je *h-index*. Preto by sa mal zohľadňovať pri posudzovaní výkonnosti a efektívnosti výskumu. Následne pri rozhodovaní o financovaní.

Ďakujem za pozornosť

Použitá literatura

1. J.E.Hirsch: “*An index to quantify and individual’s scientific research output*”, *arXiv:physics/0508025* v5 (2005); *Proc. Nat. Acad. Sci. USA* **102**, 16569 (2005); *Nature* **441**, 265 (2006)
2. M.G.Banks: “*An extension of the Hirsch index: Indexing scientific topics and compounds*” *arXiv:physics/0604216* v2 (2006)
3. C.W.Miller: “*Superiority of the h-index over the Impact Factor for physics*” *arXiv:physics/0608183* v1 (2006)
4. P.Ball: “*Index aims for fair ranking of scientists*” *Nature* **436**, 900 (2005)
5. *Rating games (editorial)* *Nature* **436**, 889 (2005)
6. P.D.Batista, M.G.Campiteli, O.Kinouchi, A.S.Martinez: “*An index to quantify an individual’s scientific research valid across disciplines*” *arXiv:physics/0509048* v4 (2005);
7. L.Bornmann & H.-D.Daniel: “*Does the h-index for ranking scientists really work?*” *Scientometrics* **65**, 391 (2005).
8. T.Braun, W.Glanzel, & A.Schubert: “*A Hirsch-type index for journals*” *The Scientist* **19**, 8 (2005)
9. S.B.Popov: “*A parameter to quantify dynamics of a researcher’s scientific activity*”, *arXiv:physics/0508113* v1 (2005);
10. I.Faktor: “*Hirschův index a česká věda aneb Domácí realita*”, *Vesmír* **85**, 555 (2006). <http://www.vesmir.cz/clanek.php3?CID=6889>

Literatúra pre fajšmekrov

1. P.Pyykko: “*Power-law distribution of individual Hirsch indices, the comparison of merits in different fields and the relation to a Pareto distribution*”, *arXiv:physics/0608282 v1* (2006)
2. S.Lehmann, A.D.Jackson, & B.Lautrup: “*Measures and mismeasures of scientific quality*” *arXiv:physics/0512238 v2* (2005)
3. A.F.J.vanRaaij: “*Comparison of the Hirsch-index with standard bibliometric indicators and with peer judgement for 147 chemistry research groups*” *arXiv:physics/0511206 v1* (2005)